

УТВРЂУЈЕ СЕ да су на главни претрес приступили:

- заменик тужиоца за ратне злочине Веселин Мрдак,
- пуномоћник оштећених адвокат Марина Кљајић,
- сви оптужени,
- и браниоци адвокати: Бранкица Мајкић бранилац оптужених Деветака и Девчића, Градимир Налић бранилац оптуженог Радојчића, Војислав Вукотић бранилац оптуженог Крњајића, Борис Зорко бранилац оптужених Миодрага Димитријевића и Влајковића, Јасмина Живић бранилац оптуженог Перића, Бранко Димић бранилац оптужених Јосиповића и Николајидиса, Гордана Живановић бранилац оптуженог Јована Димитријевића, Слободан Живковић бранилац оптужених Стојановића и Бачића, Бранислава Фурјановић бранилац оптужених Косијера и Стевановића.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес ОДРЖИ.

Претрес је јаван.

Главни претрес СЕ НАСТАВЉА у 09 часова и 44 минута.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Данас је ступио на снагу нов Законик о кривичном поступку, оно што је за ово суђење интересно по том новом Законику много је већа активност тужиоца, тужилачка истрага, што за нас није толико интересно. Затим предлагање доказа по службеној дужности, значи од стране суда само у изузетним ситуацијама, онда даље у току поступка предлагање доказа мора да буде благовремено и да се тачно наводе чињенице које или потврђују предмет оптужбе или га демантују, а не на неке уопштене околности по члану 83 тог ЗКП-а тачно се наводе које чињенице се у поступку доказују односно које чињенице везано за предмет оптужбе се демантују. Оно што је исто тако новина да кад оптужени износе одбрану, а има их више у поступку, не удаљују се из суднице него сви остају у судници и оно што је исто интересно за наш поступак да уводи се унакрсно испитивање, значи оно што смо ми досад иначе и радили прво испитује основно испитивање – испитивање од онога ко предложи сведока, а унакрсно испитивање врши противна страна и када се оптужени изјашњава

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

онда прво његов бранилац поставља питања, а после тога тужилац, затим веће и онда даље пуномоћници оштећених односно саоптужени и њихови браниоци.

Прошли пут је свима уручено 28.12. ова измењена и проширена оптужница.

КОНСТАТУЈЕ СЕ да се чита измењена и проширена оптужница Тужилаштва за ратне злочине КТРЗ 7/07 од 28.12.2011. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је потребно да вам тужилац чита ову оптужницу или да констатујемо да је само прочитана? Добро.

Поводом ове измењене и проширене оптужнице с обзиром да је у погледу појединих оптужених дошло и до проширења, изјашњаваћете се негде је измењена, нешто је избачено, сужено, негде је у односу на неке оптужене и проширена па ћемо сада да идемо редом од првооптуженог па надаље. Да ли желите да се изјасните господине Деветак? Изволите.

ОПТУЖЕНИ ЉУБАН ДЕВЕТАК

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли желите да се изјашњавате по овој оптужници?

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Опростите нисам разумео?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По новом Законику о кривичном поступку оптужени се прво пита да ли уопште жели да се изјасни поводом оптужбе, пошто је ово једна измењена и проширена оптужница, ја Вас питам да ли желите да се у вези тога уопште изјашњавате?

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да, укратко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли остајете при оној Вашој ранијој одбрани, пошто добар део тога сте се изјашњавали?

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: У целости.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ја могу да кажем да сам наравно разумео шта пише у овој оптужници. Међутим исто тако понављам и тврдим да се не односи на моје име и презиме, на моју личност ови наводи оптужнице. Мало је зачуђујуће да након оволико времена вођења активног поступка исцрпног и делимично и истражног да Тужилаштво неке ствари превиђа као озбиљан државни орган, а да с друге стране моје присуство у селу приказује тако као што приказује да сам стварно био бог и батина што не стоји. Можда није сувише да још једанпут истакнем да сам ја пред нашом државом иницирао овај поступак и могу да кажем да једино да ми је жао свих страдалих у селу Ловас, што сам и раније говорио али морам да поновим да ја нисам одговоран за смрт било кога од њих ни на један од начина који ми се оптужбом ставља на терет.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

Морам да кажем нешто о овом апсурду неограниченог овлашћења, неограничено овлашћење које ми ставља Тужилаштво овом оптужницом, лично сматрам, питао сам и људе много образованије од мене и много умније од мене и као што ја мислим да тако нешто не постоји и да у историји није постојало нико са неограниченим овлашћењем већ да постоји само самовоља, а самовољу се зна ко некоме ускраћује, а ја нисам био једини на том простору тако да одбацује и постојање самовоље.

Ја мислим да је довољно речено у целом овом процесу тога и верујем да ће веће да цени све изведене доказе и вероватно доказе који ће још да буду и стварно немам више ништа да кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Има ли бранилац неких питања? Тужилац? Добро. Господине Деветак, ја само морам поводом ових неких новина да питам да се изјасните, Ви сте се раније већ изјашњавали али то није било конкретизовано у оној прошлој оптужници. Овде Вам тужилац ставља да сте Ви неко ко је затворио у задрузи људе и у подруму месне заједнице и у задрузи.

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па прво да кренем од задруге обзиром да смо чули и овде па мало је незгодно да ја говорим, сад кроз поступак се то и видело, да су то практички моја посредна сазнања, а потврдило се и у поступку, кажем кад је 10.10.1991. године кад је почело затварање у задрузи ја нисам био присутан апсолутно у селу, значи нисам био у простору, ја сам дошао навече као што сам и рекао. Што се тиче затварања у подруму месне заједнице, месног уреда, могу да кажем да сам рекао да сам приметио саслушавање, да поновим практички оно што сам дао у својој одбрани, 11-ог после обраћања становништву, ето ништа друго, а што се тиче 17-ог затварање у задрузи и с тим немам никакве везе и то се овде у оптужници се намерно занемарују детаљи из дневника господина Димитријевића на које околности сте и Ви исцрпно испитивали у овом поступку, тога се сећам и одбијам било какву везу с тиме. Ја нисам био никаква власт, нити сам дошао на тај терен да бих био некаква власт, нити је то у мојој нарави, у мојој природи то није.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ово да сте наредили увођење радне обавезе?

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Увођење радне обавезе ја не могу рећи да је оно спонтано, међутим увођење радне обавезе је дошло од војске. Пре свега од момента када смо Вељовић и ја примили оне вреће и све остало о чему сам исцрпно говорио, и добили налог од пуковника Лончара да се људи сахране, не знам да ли је за очекивати од стране Тужилаштва да сам ја требао да идем да купим људе по селу, то је пренешено дан пре тога, значи ми смо били 12-ог тамо, дан пре тога је Ђуро Продановић покојни прихватио да буде председник месне заједнице и њему је то пренешено и он је то организовао. Е сад зашто људи говоре да сам то све ја, то је већ друго питање, то је нешто што и мени није до краја јасно али једноставно ја нисам учествовао у том раду. Јесам довезао вреће, предао вреће, униформе, оружје, све оно о чему сам говорио.

Исто тако што се тиче радова пољопривредних, почели су оног момента кад је војска наредила да се очисти комбајнима покоси уствари

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

тањурачама кукурузи око села, да имају прегледе, а наравно да је потреба задруге била да се летина убере, ја не сматрам то принудним радом. Исто тако ми се ставља на терет и не плаћање, не знам, ти лажни бонови, безвредни бонови и тако даље. Могу да кажем да једино ако Тужилаштво сматра да су бонови безвредне зато што су писани ћирилицом онда ја прихватам да су безвредни, иначе су они једнако вредели као и динар тадашњи. Е то што задруга није имала паре да се плаћа па сам ја бонове одштампао да људи једноставно могу преживљавати, настојим на време трговину, колико се могло, отворим и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ево сад у овој измењеној оптужници помиње се Ваше саслушање Снежане Кризманић, то раније није било и да сте махали ту пиштољем кад сте испитивали највише о њеном оцу и да сте наредили да је саслушају припадници «Душана Силног», је ли то истина, јесте ли је саслушавали?

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Неистина је то госпођо председнице већа, ми смо чули исказе по први пута у овом поступку од дотичне Снежане Кризманић. Видело се да се није добро видело, примећивало се да жена чита и мени је било саветовано од тадашњег мог браниоца госпође Јасмине да не излазим с питањима, да није био присутан наш човек из Србије на суду, тако да из тог разлога нисам се суочио са њом, иначе је неистина.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте је ни саслушавали?

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ма нисам је саслушавао, откуд би она боравила код мене у кући да сам је ја саслушавао и да сам дао налог било какав недај Боже у том смислу да треба да је убију, па она вероватно не би овде сведочила, односно преко видео-линка из Загреба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Овде се помиње, исто што је нека новина у оптужници, да сте саслушавали овог Антона Кризманића, да сте га питали где му је брат, да ли би пристао да буде стрељан уместо њега, да ћете му убити породицу, јесте ли тог човека саслушавали?

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Никада никога нисам саслушавао па тако и њега, јер ја једноставно нисам имао задатак да вршим, како да кажем, тријажу ту, нити сам ја знао чији је брат где, ни где води борбе, да ли је у Вуковару или у непријатељској, у паравојним формацијама Хрватске, обзиром да је то још увек била савезна држава, нити је то мој био задатак. Ја сам био преокупиран са обавезама које је инсистирало место управитељ, В.Д. управитеља задруге и једноставно нисам имао времена, а и не бих то радио, нити ја имам, нити ми је било ко дао задатак, а рекао сам саслушање и привођење људи је почело 11-ог, ја сам то видео кад сам изашао из Дома културе преко пута је одмах улаз у ту месну заједницу у тај простор где је и тај подрум несретни и тако даље. Што се други учесници поступка и окривљени не сећају тога, то ја стварно, то је њихов проблем, не могу да коментаришем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ево у тачки 3 тужилац Вам ставља на терет да сте наредили Петронију Стевановићу да ликвидира Марина и Катарину Балић.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Исто могу да кажем као и ово претходно што сам рекао, нити сам знао, ја се извињавам још једанпут Вама јер ја једноставно се нисам ни сетио те људе нисам знао под тим именом. Ја сам знао њих као Лукете, две куће их деле од моје али ту је моја жена одрасла у старој кући и она је знала те комшије, ја сам само људе знао по надимку и никаквих разлога нисам имао, нити сам имао било какве нерасчишћене односе с њима, ни делимо међе негде, ни ништа, нити сам знао где су њихови синови, то сам сазно из поступка после овде, тако да то једноставно је небулоза, а видели сте и реакцију те дотичне госпођице Викице захваљујући којој су многи и тркељисани, многи побијени, јер она је једноставно цинкарила људе ко има паре, ко има дукате и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: И отишла у Хрватску као шпијун коју је ангажовао потпуковник, пуковник Суботић исто што негира, међутим сигурно се зна у Хрватској кад је она стигла и пријавила се у Хрватску, кад су јој стигли родитељи, она је отишла далеко раније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Такође Вам се овде ставља да сте са Миланом Радојчићем сачинили списак за ликвидацију од оних људи који су били затворени у подруму месне заједнице да сте означвали оне које треба убити.

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да, заједно с Божом Девчићем и Миланом Радојчићем, је ли тако. Мислим да би на ту околност требало саслушати Божу Девчића, то се никад није догодило. Ја јесам свратио тамо, то се сећам, и гледао спискове људи који су били предвиђени за исељавање и сам Јелић хуманитарац наводни који је имао дебеле прсте у многим стварима умешане, је своје одсуство тих дана или око 18-ог, 17-ог правдао са довођењем насељеника избеглица из Западне Славоније. Чули сте од сведока кад је дошао и где је био, да није ни био у Краљеву и тако даље, и тако даље. Међутим лажи су то хоћу да кажем, укупно нема никакве везе са мном то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овде у истом овом ставу под 3 под г) тужилац Вас тужи да сте Ви и Девчић испитивали Стипу Долачког и браћу Жељка и Дарка Павлића и да сте их после предали оптуженом Петронију Стевановићу да би ови били лишени живота, а касније су њихова тела и пронађена.

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Госпођо председнице, да то нема везе са мозгом, нема везе са животом. Зашто би ја настојао да докажем да не верујем да су ти људи пуцали на двориште тог 11-ог кад су ови накнадни ослободиоци дошли зато што никад нисам ни веровао у то и они су тада ухапшени. Ја да вадим некога из затвора којег сам се клонио, да имам било какву везу с тиме и да испитујем нема везе никакве са мозгом, то је једно. Друго, морам сад да кажем мој пашанац Амбринац Антун је близак рођак са њиховом мајком, ја сам њих одлично знао и да сам могао да помогнем, а не да их ја испитујем, мислим апсурд је, апсолутно није се догодило тако нешто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је тврдио у својој одбрани оптужени Александар Николајидис па је тужилац на томе претпостављам и засновао оптужницу.

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Знате шта, оптужени може тврдити шта хоће.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли спремни да се са њим суочите на ту околност?

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па наравно да сам спреман, па суочио сам се већ једанпут.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На ове нисте, на ову околност.

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Наравно да јесам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И у задњем делу оптужбе, што раније није било у претходној оптужници, везано за овај догађај на тзв. минском пољу тужилац наводи да сте везано за одлазак у ову акцију извиђање и претрес терена да сте Ви наредили неколицини припадника групе «Душан Силни» и двојици мештана припадника ТО Ловас учешће у овој акцији?

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Па ја не знам, ја нисам чуо ниједног од људи који су учествовали у тој акцији који су оптужени да сам им ја било шта рекао у вези тога, мислим нема везе са мном. Па ме чуди да је уопште то и ставио, то би било апсурд толики као кад би ме оптужили што сам Марина Мађаревића и његову породицу сместио у моју кућу, исто тако апсурд, нема шта ту да кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ако нема више од оптужених нико питања можете да седнете.

Опт.ЉУБАН ДЕВЕТАК: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оптужени Милан Радојчић. Милан Девчић, ја се извињавам, да идемо редом овако како је и у оптужници.

ОПТУЖЕНИ МИЛАН ДЕВЧИЋ

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Добар дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите господине Девчићу. Желите ли да се изјасните по измењеној оптужници?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Па ја сам оптужницу разумео и ја сам у својој одбрани детаљно износио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Остајете при ранијој одбрани?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Остајем при ранијој одбрани, тако да немам нешто битно да додајем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: А ово што је господин тужилац ставио у овој измењеној оптужници тврдим да то није тачно и да то не одговара истини.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Има ли Ваш бранилац неких питања? Тужилац? Нема. Ја ћу само да Вас питам да се изјасните поводом ових неких новина које су сад ближе прецизиране у оптужници да сте и Ви учествовали у овом затварању у задрузи, у подруму месне заједнице.

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Па у овој оптужници измењеној везано за ово затварање 10.10. приликом напада на село Ловас ја могу да само констатујем и потврдим да је та пракса била и у другим местима где су се одвијале борбене активности, значи уласка снага тадашњих припадника ЈНА

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

где смо и ми били једни од тих. Значи где су припадали оперативним јединицама припадника ЈНА тадашње оружане силе и могу да кажем да је то вероватно неко и наредио из тих структура, значи командант је неком вероватно издао задатак, ја не знам коме је дао задатак да се то тако одради пошто је вероватно било информација да у том месту Ловас постоје и одређене снаге Збора народне гарде и МУП-а Хрватске и тај ко је одређен, ја не знам ко је, а да сам ја учествовао у томе притварању то није тачно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ово за подрум месне заједнице под а) Вам се ставља задруге и у подруму да сте?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Могу по том делу оптужнице што је господин тужилац навео да кажем да то такође није тачно зато што је ту био одређен човек везано за ту притворску јединицу која је била пракса ја мислим не само у Ловасу него на целом подручју које је обухватало борбена дејства у том периоду. Значи под Другом пролетерском гардијском бригадом под командом команданта Лончара. Ја се не слажем такође и шта је изнео господин војни вештак поводом тих ствари везано за притворе. Он пре свега човек је рекао да није било затвора, ја кажем да су били притвори, затвора није било. Међутим на питање браниоца госпође Мајкић Бранкице моје адвокатице он није знао да одговори, он је навео да су били прихватни центри, сабирни центри, значи прихватни центар под Другом бригадом, сабирни центар у Шиду који је припадао под Првом дивизијом, а за Ловас је рекао да нису били затвори, што се ја не слажем с тим и ја мислим да војни вештак није био адекватан и мислим да треба довести човека који је био на том терену и да му је познато фактичко стање на терену шта се догађало, а не неки учбеници и тако даље, правила службе јер по мени сасвим другачије се одвијало на терену ситуација и мислим да све је било под контролом војне полиције и војне безбедности, што тужилац у свему томе избегава да то утврди и зато ставља мени на терет и неком другом, а не ономе коме то стварно и припада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ово што је новина сад под тачком 2 под в)

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Ја се извињавам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли завршили?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Ја се извињавам, само везано још за те притворе да кажем само пошто има поднесак одбране који смо доставили везано за конкретно Грачанац Марка да се утврди фактичко стање како је било и где је тај човек завршио, под којим бројем је заведено и да се тражи од војних органа где је завршио тај човек и под којим бројем је заведен, што значи да је војна безбедност вршила испитивање тих људи и да су поједини официри у томе учествовали. Ја тражим да се ти официри доведу и да се саслушају овде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми јесте ли Ви саслушавали тог Марка Грачанца у Ловасу?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Ја сам, у поднеску постоји везано за то лице све, тако да мислим да има поднесак да је примљен 28.09.2009. и у њему постоји све, значи он је у списима предмета тако да не образлажем.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па мислим тај поднесак је нешто друго, Ви у Вашој одбрани изнесите јесте ли то лице саслушавали или нисте?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Са тим лицем не могу се више сетити јер било је тих лица више с којима сам разговарао, међутим поуздано тврдим да је господин Суботић дао да се то лице притвори и да се обави разговор и у којем је он учествовао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Ви се не сећате да ли сте га Ви саслушавали?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Не могу се више сетити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ево ова новина је исто овде под овом тачком коју сад гледате је да сте Петра Вулету ударили ногама и рукама у пределу ребара, псовали му мајку, питали га да ли је члан ХДЗ-а, ја Вас прво питам јесте ли то лице испитивали и саслушавали?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Ја могу да кажем да сам обавио разговор са тим човеком али га нисам ни тукао, ни малтретирао тако да све то одбацујем по том питању.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Са овим Антоном Кризманићем јесте ли га испитивали?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Не могу се сетити стварно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Овај Ђура Филић, то сте се већ изјашњавали, јесте ли њега испитивали?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Па ја мислим да је Ђуро Филић дао изјаву и да смо ми имали чак и да сам га ја питао поводом тога тако да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па јесте ли или нисте, прошло је доста времена у вези тога, јесте ли га саслушавали?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Ја мислим да сам га саслушавао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Овде Вам тужилац сад ставља на терет везано за испитивање овог Ђуре Антоловића, то, било је у претходној оптужници али није било до те мере конкретно да сте после извесног времена позвали стражаре да га одведу, након чега је преузео Петроније Стевановић. Јесте ли овог Ђуру Антоловића Ви саслушавали?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Он колико се ја сећам да је био приведен везано за станицу полиције и да сам ја са њим разговарао, међутим, ја имам конкретан предлог да се то лице, да се утврде повреде, као прво ја одбацујем сваку могућност да сам га ја тукао и да конкретно овде господин тужилац што је ставио, да је то лице имало повреду, да му је пукла вилица и тако даље. Ја тражим да се утврди повреда тог човека, детаљно и нека да кажем докторска анализа да се види да ли је тај човек стварно имао прелом вилице или није, и такву могућност уопште одбацујем да сам га тукао и да сам му нанео такве повреде да је човек имао прелом вилице. А ово везано за ово остало ја не знам за то, није ми то познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За које остало, нисам разумела?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Па везано за испитивање овде у територијалној одбрани, то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па јесте ли га тамо испитивали?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Не.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. И под тачком Г везано за испитивање Стипе Долачког, браће Павлић Жељка и Дарка, да ли сте испитивали а потом предали Петронију Стевановићу да буде лишен живота, Ви и оптужени Љубан Деветак?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Не, то одбацујем у потпуности, апсолутно да никоме ни једно лице нисам предао нити сам кога наговорио, значи нити сам кога лишио живота нити сам кога наговарао нити подстрекавао да тако нешто учини. Такве ствари одбацујем апсолутно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ако нема више неко други питања можете да седнете, господине Девчићу. Изволите.

Опт.МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Обзиром да је вештак у овом процесу изнео да су тамо у тим местима постојали прихватишта за ратне заробљенике, а да је рекао да такви затвори нису постојали тамо у Ловасу. Па бих ја питао само Девчића да ми каже да ли је тамо постојало као објекат или слично, неко прихватиште за наводне ратне заробљенике и поред тога да ли је постојао још затвор неки, или је то тај објекат као такозвано прихватиште за ратне заробљенике служио за једну и за другу намену?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Мало ми је нејасно господине Димитријевићу, а Ви као у то време потпуковник и као активно војно лице и по мени сте имали значајну улогу на том терену, а ја не могу даље да коментаришем шта је прихватни центар, шта је сабирни центар, шта је притвор и тако даље, значи то је било под командом Друге бригаде комаданта Лончара и ја мислим да он треба да зна и да је он одговоран за те притворе и за конкретно те прихватне центре, ја не знам која је разлика, ја нисам војно лице да о томе причам али ми је нелогично такви одговори господина војног вештака, тако да многи ти детаљи су остали нејасни што ја као лаик за то не могу да прихватим да је то било фактичко стање на терену, а ја мислим и у то сам уверен да је на терену било, значи у сваком месту је постојао притвор. Притвор је зна се ко је одредио и под чијом контролом су били и ко је водио да не кажем ту главну реч у вези тог. А то је била војна полиција и војна безбедност.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако нема? Да ли имате још?

Опт.МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Још једно питање бих хтео. Господине Девчићу да ли је тамо уопште било у пуном смислу речи ратних заробљеника, јер су ратни заробљеници ти који су заробљени у рату, а не који су накнадно саслушавани или оно?

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Па мени колико је познато пошто је госпођа председница рекла да није било проглашено ратно стање, ја ћу да кажем да је било проглашено ванретно стање што је идентично ратном стању. То је као прво, као друго без обзира шта и какве су се водиле малверзације везано за те термине какво је стање било, чињеница је да су људи гинули, да се рат водио и то жесток рат, то што није било проглашено ратно стање мислим да је то фарса војног врха или неког другог који је био одређен за то из Министарства одбране и тако даље, али то није у мом домену да ја о томе расправљам.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

Опт.МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Немам више питања, хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ако смо завршили, ако даље нема нико. Сад оптужени Милан Радојчић.

ОПТУЖЕНИ МИЛАН РАДОЈЧИЋ

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Добар дан желим судском већу, посебно председници Анђелковић, тужиоцу и свим учесницима у скупу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добар дан.

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Прочитао сам оптужницу и оно што имам рећи је да ја сам у досадашњем току поступка изнео своју одбрану и после промене члана већа изнео сам допуну своје одбране и остајем при тим ставовима. Ја ћу се врло кратко осврнути на ову оптужницу и овај део који ми тужилаштво ставља на терет, таксативно ћу набројати у најкраћим, само примедбе. Пре тога желео бих само да изразим исрено саучешће породицама страдалих. Моја жеља није била да било ко страда и нисам учествовао у било каквом страдању чланова породице, било које породице у Ловасу. Желео бих да ову прилику искористим и да се захвалим тужиоцу што је део изјава проучио пажљиво и не ставља ми више прву и трећу тачку првобитне оптужнице на терет. Што се тиче ове тачке оптужнице имам као што сам рекао неколико примедби и њих ћу у врло краткој форми изнети. Каже се да сам у својству команданта ТО и дела групе, самозване групе «Душан Силни» која је ушла у састав ТО кад је ТО формирана. У досадашњем току поступка већи број, односно сви они који су били у Ловасу као добровољци, ако је неко био у милицији то су у својим изјавама и рекли, што се тиче територијалне одбране кад је она формирана, нико до сада се није изјаснио, ја сам то и рекао у својој допуни одбране да је био у саставу ТО. Уколико тужилац мени дефакто ставља на терет и да је део групе Душан силни» био у саставу ТО из једног разлога, а то су оне потврде о учешћу у операцији Ловас од 10.октобра, ја сам и прошли и претпрошли пут рекао јесте, ја сам потписао у јануару, фебруару да ли у децембру, јануару и у фебруару '92., и у децембру '91. те потврде људима који су на овај или на онај начин помогли код операције Ловас из заиста људских разлога. Ако је некоме требало да се правда изостанак са радног места, ако је неком требало за дечији додатак или помоћ при запошљавању и моји су мотиви били искључиво људски. Е, ако је то саставни део што ми тужилац ставља на терет да су били у саставу ТО када је она формирана ја ту врсту одговорности као човек ево и сада изјављујем прихватам. Ни дефакто ни дејуре, нити један од људи који су дошли са стране није био у саставу територијалне одбране на чијем челу локалне јединице сам ја био после 20.октобра. Толико о томе. Даље, у оптужници се каже да сам и ја један од тих који је задржао и затворио у просторијама машинске радионе и канцеларије Земљорадничке задруге око четрдесетак мештан. То апсолутно не стоји. Операција Ловас је на правцу где сам и ја учествовао у улици Иве Лоле Рибара и Краља Томислава и то са леве стране, биле су две групе, на

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

једној страни је ишао Милан Девчић и Жељко Крњајић а на овој другој сам између осталих био ја, покојни Милорад Воркапић и остали, акција је завршена негде око, ако ме памћење служи између три, пола четири и кад смо се са краја вратили до центра, двориште машинске радионе је било отворено, где је било јако, јако много људи, једни су улазили, други су излазили, општи хаос је владао. Моја тврда је, односно примедба да нисам никога нити од домаћих Хрвата и оних људи који су се у том моменту или касније налазили у дворишту задруге или у оном делу где су били, да нисам никога нити затворио нити задржао. Следеће је обележавања белим тракама, тканинама кућа и беле траке око руке. Што се тиче обележавања кућа белим тканинама, то сам у својој одбрани ја изнео да јесте, све су куће биле обележене, па између осталог и ја сам свом покојном оцу рекао да стави белу тканину на капију да би се знало да смо ми туда прошли. А за беле траке око руку домаћих људи ко је носио, на који начин је носио, па онда би требали сви ми који смо учествовали у операцији да сносимо одговорност, па ако сви буду сносили одговорност и ја ћу је сносити. Не осећам се одговорним ако је неко имао белу траку око руке, то је значило да је становник места Ловас, јер желим напоменути да 10.октобра у поподневним часовима стигло је две чете војске и знамо да је у тим данима између 400 и 500 војника било на територији места Ловас. Значи био је један општи конгломерат и ти људи, ако су и носили те траке ко је носио, добар део и није носио, носили су првих два, три дана док их људи нису бар делимично упознали. Друго немам шта изјавити. Што се тиче реализације извршења радне обавезе, ја бих само потсетио шта је господин Деветак у својим досадашњим изласцима рекао ко су му били најближи сарадници, да би се летина убрала. Па је Љубан између осталог набројао а и неки од тих сведока су овде били, дали своје изјаве то су Фрањо Жадањ, Милан Миљковић, Миленко Рудић, Мирослав Римар и Ивица Пољак који је такођер дао своју изјаву овде. Ја јесам имао ту обавезу и то 24 сата, водио сам рачуна и био у тиму или на челу тима који је водио рачуна о комуналном делу места Ловас, а то значи да сам водио рачуна са екипом људи где су били Јосип Кувеждић, где је био Мато Мађаревић, где је био Кризманић Драган и још неколицина о томе да место Ловас има воду и да има струју. Сад ћу рећи још нешто да код за пуштања агрегата у два наврата, ја не знам да ли се неко од оптужених сећа да сам повредио десну руку. Пењао сам се и на бандере и на кровове, значи ја сам имао радну обавезу 24 часа. У прилог овоме неке оптужене се терети да су били у обезбеђивању, односно да су мештани Хрватске националности ишли под оружаном пратњом, па ако се неко и сети од овде оптужених, каже да ли је мене, ако је пратио, ако је пратио онда је обезбеђивао те људе да не би били нападнути, да ли је мене видео било које јутро да сам учествовао у давању распореда других радних задатака. Толико што се тиче тог дела. Што се тиче саслушавања ако је неко вршио позивање на информативне разговоре у сваком случају то нисам био ја, зна се ко је то радио у Ловасу, чули смо претходну двојицу оптужених, ја могу још само рећи да добровољци који су између осталих ушли у састав милиције рекли су у својим изјавама да је то радила милиција. Значи не прихватам да сам ја

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

учествовао у било каквом саслушавању било кога. Што се тиче Снежане Кризманић и овог мог дела, ја могу само рећи кад сам ушао у ту кућу где је нажалост Снежана Кризманић била одведена, то је кућа Ивице Францишковића, у моменту кад сам ја ушао у видео је на моменат, само није тад била малтретирана, после тога ја сам у својој одбрани испричао шта се даље десило, на изласку сам срео Николаидиса, човек ми се коректно обратио, ја сам му реко о чему се ради и он је у врло кратком временском року Снежану и извео. Што се тиче Ивана Видића никакве везе с тим немам, и неистина је оно што је његова супруга Вера Видић изјавила на претресу. Никакве везе са било каквих евентуалним повређивањима Ивана Видића немам. Антон Кризманић је био овде и суочавао сам се са њим, он је рекао да сам га ударио у леђа, па је то преформулисао да сам га ударио у задњицу и онда на крају рекао можда. С тим човеком нисам имао контакт или га је тужилац овде само прилепио уз ово мени, уз ово што је после ставио у тужење и Деветаку у Девчићу. Следеће у оптужници што ми се ставља то је Ђуро Антоловић. Апсолутно искључујем да сам имао било какав контакт са Ђуром Антоловићем. Ђуро Антоловић је сведочио, ја сам поштована председнице замолио Вас ако је могуће да извршим суочење са тим човеком, јер човек што се мене тиче говори апсолутно неистину. Никакво испитивање, ислеђивање, никакав контакт с тим човеком ја нисам имао. Између осталог овде се и каже Петроније Стевановић да га са још двојицом припадника ТО одвео. Никакви припадници ТО. Овде је био сведок који је тачно рекао да је учествовао у одвођењу, он и његов колега полицајац одвели су Ђуру Антоловића и да су бацали бомбе и да су ишли по Ђуру Антоловића и успут кад су се враћали да су лишили живота нажалост једну жену из Ловаса, а то је како је тај сведок навео Ану Лемуновић, тако да немам никакве везе са било каквим евентуалним физичким малтретирањем Ђуре Антоловића, оно што још имам рећи, а то је тај фамозни притвор, односно затвор, Љубо Јелић треба да објасни нестанак ових несрећних људи који су били притворени у подруму месне заједнице јер он је тај кога добар део сведока спомиње и доводи у везу са тим затвором, а не мене, и чуди ме да ми Тужилаштво ово ставља на терет кад се кроз изјаве сведока и једног дела оптужених тачно види да је Љубо Јелић био тај који је био надлежан за тај затвор, па између осталог Љуба Јелић каже да је њему Дарко Перић рекао да припази на затвор. Љуба Јелић је био случајно се затекао ту, чуо је ту информацију да ја идем питати ко ће да ликвидира те несрећне људе. Па то је у најмању руку сулудо. Па затим Љубо Јелић се случајно затекао и видео да ја и оптужени Деветак и чика Божо Девчић састављамо некакав списак. Никада у томе нисам учествовао нити сам седио са Деветаком и правио било какав списак. Према томе илузорно је говорити о било каквој мојој одговорности кад је у питању тај несрећни затвор и страдање тих 17 људи. И овде у даљем контексту како тужилац каже ја сам се распитивао, а после тога је наводно Деветак је дао налог Петронију и Николајидису да то ураде значи намешта ме се овде. У крајњој линији Николајидис је у једној од својих изјава рекао и следеће да део људи који је био у машинској радиони 18-ог а није отишао на минско поље он одвео у простор, у

двориште месне заједнице и предао Љуби Јелићу и видео да је Љубо Јелић те нажалост притворене људе предао неким добровољцима да их одведу.

Поштована председнице, хвала на пажњи и осталим учесницима скупа и Вама, немам више ништа да изјавим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Има ли Ваш бранилац неких питања? Нема. Тужилац? Нема. Неко други? Пошто сте се Ви сами изјаснили на ове новине, можете да седнете.

Опт.МИЛАН РАДОЈЧИЋ: Хвала Вам најлепше.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оптужени Жељко Крњајић, изволите.

ОПТУЖЕНИ ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ

Опт.ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Добар дан. Прочитао сам оптужницу, нисам ништа друго ни радио око Нове године већ само читао оптужницу и имам примедбу, да кренемо редом. Ја сам рекао да сам ишао улицом Иве Лоле Рибара до задруге са десне стране и ту је ишла група милиције, само милиције, значи ниједан једини добровољац, ни један једини мештанин, само милиција. Преко с леве стране коју је групу водио Милорад Воркапић, ја сам изјавио да је тамо била два мени непозната али и та су два из редова милиције али ја их не познам ко су. И ишли смо до задруге, даље је Милорад кроз Томиславову водио сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте у ранијој одбрани причали да је Милорад Воркапић ишао другом улицом Владимира Назора и Гајева.

Опт.ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Не, он се вратио зато што је та друга улица његова улица где му станују родитељи и вратио се да не налети на родитељску кућу јер није могао рећи родитељима да је брат му рођени рањен. Што се тиче одвођења у задругу ја сам госпођо судија, ако дозволите, нацртао опет једну карту план Ловаса и означио куће у улици Иве Лоле Рибара и Прерадовићевој од 1 до 29, а друга страна од 1 до 27, значи свака кућа има име и презиме. Из улице Иве Лоле Рибара с десне стране нико, значи нико није затворен у задругу. Ја бих Вам предао да лакше пратите, је ли могу и господину тужиоцу?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Њему обавезно. Изволите. Да ли имате и за њега?

Опт.ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Имам. Дакле из улице Иве Лоле Рибара десна страна нико није затворен. Чак сам и неке сведоке као Солак Љубу, Жадањ Фрању, Жељка Брајковића, Бошњакловић Јосипа, Јапунцу Жељка питао јесам ли терао у задругу, сви су рекли да их нисам терао и Иванку Перичић. О неконтролисаном пуцању, ја први нисам пуцао по цивилним објектима, а нити сам то коме наређивао, а нити је ко то рекао у својим изјавама. Ја сам само рекао људима пред чим ћемо изаћи у улицу да пуцају у зрак да се мало охрабре, а друга страна да мисли да нас има пуно више. И тај део углавном је и српски део значи није пуцано по цивилним објектима. О бацању бомби, нисам бацио ниједну бомбу, а ни један милиционер из моје групе није бацио бомбу нигде, макар ја нисам видео и нисам чуо, само је један сведок Божо

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

Перичић изјавио да је код њега бачена бомба, а међутим на Ваше питање да ли је он то видио, рекао је да није, да је он то само закључио да би то могло бити ја, а одговорно тврдим да код тог човека у дворишту нисам ни био што је његова ћерка Иванка потврдила, а позван је и сведок снаја његова Мирјана Перичић па се надам да ће и она рећи истину како је и било.

«Појединим цивилима претио убиством, гурао их упереном пушком, псовао и називао усташама» - тврдим да никоме нисам пушку гурао у прса. То је изјавио само Шелебај Томислав али Томо има пет-шест изјава, у четири изјаве ме ни не спомиње, у једној изјави каже да сам му метио на чело, другу на прса, трећу да сам га гурно. На питање мог адвоката - благо наслонио, а ја одговорно тврдим био сам ја код Томе Шелебаја у дворишту, била му је мајка и ћерка, он није био у дворишту, ако је био - био је у некој шупици или кокошињу, преда мном није био јер ја знам, лично знам, заједно смо путовали, то је један од првих људи који је ушао у Збор народне гарде, чак сам га ја пар пута и повезо и стао му тамо код те ОРЕ, Омладинске радне акције, значи макар би стога разлога рекао другима да га притворе или би га ја притворио. Он сигурно није био кући, а да би оправдао то своје нормално да је рекао да сам био ја и да је имао патње.

О отпору, о ненаоружаном народу – одговорно тврдим да није било наоружаног народа и Збора народне гарде и МУП-а Хрватске не би нас војска ни упутила тамо. Нама је речено да има 50 или преко 50 припадника Збора народне гарде. Сви знамо да сам ја тамо и живео у том селу и ја их знам да је било док ме нису истерали и било је, а и кад смо се вратили и тад је било. Да није било отпора не би нама погинуо човек и не би било два рањена и маса заплењеног оружја. Ја се надам да ће доћи ускоро командир Станице милиције у Ловасу тај Душан. У дванаестом месецу ја кад сам дошао први пут показао ми је у соби, у дванаестом месецу је била пуна соба још заплењеног оружја иако су пре тога сви поднели као трофеје. Оружја је било и то се види из многих изјава од мештана хрватске националности. Да не ширим, могу само рећи неке - Цирба Жељко, Антон Павошевић, Мађаревић Марин, Лукетић Антон, Грчанац Марко, Палијан Влатко и тако. У паљењу кућа ја сам рекао да сам ишао, имате ту и нацртано, до задруге. У Томиславу нисам доле ишао, значи тамо где је кућа Јосипа Цоњара ја могу само претпоставити где је то. Ја тамо од 1974. године нисам био, а то знаду и моји мештани хрватске националности који су сад овде у публици, јер ми доле нисмо имали потребе да идемо, тај пут нигде није водио, једино ко је имао родбине тај је ишао. Значи, немам појма о кући Јосипа Цоњара, а Јосип Цоњар, његова мама, па Антон Лукетић, Пеулић Јаков, Андрија Балић, су изјавили кога су видели и кад је кућа планула. Ја тамо нисам ни био, нити ме ко спомиње. Тако исто за кућу Јосипа Краљевића не знам, нисам био, а његова жена Ката Краљевић је изјавила ко ју је извео и ко је куће запалио. Такође кућа Ивице Грчанца доле исто нисам био. Тамо сам био задњи пут кад је човек држао банку, а у изјавама видим да има трговину. Значи, немам појма, нисам био 5-6 година пред рат уопште близу те куће.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Крњајићу, само ја морам да се умешам да само мало појасним, тужилац Вас не тужи да сте Ви били ту и да то, него да су припадници групе којом сте Ви командовали, значи да се не везујете сад причате «нисам ја био». Да ли су били ти припадници групе, само да разјаним да бисте разумели шта Вас он тужи.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: У реду, да, пише у оптужници конкретно име, презиме, па.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, али исто тако он пише да су припадници Ваше групе, значи не Ви лично да сте ишли бацали бомбе, него сте Ви командир неке групе, па само то да појасним.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Добро, у реду. Ја од првог дана тврдим и мени је у интересу да се ово се открије ради свог сазнања. Од првог дана тврдим до задруге сам ишао, ниједан, једини корак, значи ни корак сем та два скретања код Данице Воркапић и код Жељка Јапунца. Значи, нисам, а посебно то доле за Томиславу, зато то и причам нисам био Милорада Воркапића је даље водио људе. Ако зато треба да одговарам што нисам тамо био, ето ту сам. Јесте запаљена је кућа од Илије Бакете. Значи, кад смо дошли на једно 50-60 метара до те куће кућа је горела. Нисмо улазили унутра и одговорно тврдим од ових домаћих, значи Милан Радојчић, Мићо Девчић и ја то не би луд човек од нас направио, зато што нисмо ми палили уопште куће, а друго та кућа је наслоњена кровом на кућу Обрада Тепавца који је човек, дал' је био ту негде или није, ја га нисам видео, али сигурно нико од нас то није запалио. Тако исто у вези ових убистава Бадањак Дана, Цецила и Гргић Мирко, ама ја и моја група апсолутно немамо никакве везе са том улицом. Ми смо били 300-400 метара даље од тог, а из те карте видите где је улазила та друга група ТО Товарник и ти добровољци из Босне, 2 метра је кућа Дане Бадањка и Сецилије. Ми смо били 400 метара даље. Значи, апсолутно немамо никакве везе, а исто тако за Вида Кризманића то је улица Фрање Рачког. Ја сам већ два, три пута објашњавао кад се иде за центар Вид Кризманић је лево, Жељко Јапунца је десно. Ја сам био госпођо судија код Жељка Јапунце, његова се кућа види директно са цесте, значи нису то нике улице, нике заврзламе, то је неки 30 метара удаљено с леве и десне стране и нема кућа. Значи, код овога Вида Кризманића нисам ни био. Знам има ту неких изјава Славка, Бранка, Божића. Сведочио је Дуле Грковић и овом приликом бих ја затражио да послушам аудио тај запис. Чини ми се оно што сам чуо и оно што има у транскрипту да нешто недостаје. Одговорно тврдим нисам тамо био, јер сведок Јела Лукетић, с којијима сам ја, с том фамилијом сам јако добар, а посебно са најмлађим Ђуком и да сам ја био тамо близу ја бих Ђуку метуо на леђа, Ђука би отишао код мене кући. За ову двојицу не могу ништа да гарантујем брата и оца, не занимају ме, али Ђука би преживео сигурно. Значи, да сам био пред кућом ја бих се јавио тим Лукетићима. Ја нисам уопште био у тој улици. И не знам ово што паљење кућа Андрије Милутиновића такав човек никад није постојао у Ловасу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је сигурно грешка, Мартиновића претпостављам.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Ако је Андрија Мартиновића његова кућа опет није никад била запаљена макар ја кад сам дошао 1992. године становао је један професор Босић Владо, били смо тамо на неким вечерама, јер човек је, ја и он смо водили у фолклор па смо тамо договарали састанке. Ја мислим да је то то. Ако сам нешто прескочио питајте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли има бранилац неких питања? Тужилац да ли има питања? Нема више нико. Можете да седнете. Оптужени Миодраг Димитријевић.

ОПТУЖЕНИ МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Одмах на почетку госпођо председавајућа рекао бих само то да ја апсолутно остајем при пређашњој изјави ону коју сам дао пред овим судом да ја овде ни на који начин нисам био укључен у ратне злочине који су се догађали овде, да је то био нечији други посао, да су контроле тих ратних злочина требало да обављају други људи и тако даље. Но, почнимо редом у оптужници. Па каже у оптужници, тужилаштво каже: «Мењам у погледу чињеничног стања». Вероватно је то господа из тужилаштва имали су у виду неко чињенично стање које дефакто не постоји или које у највећем делу случајева говори у моју корист, односно у корист да ја немам везе са тим, па бих ја само неколико хтео тих чињеница да искажем овде, а то је чињеница да сам ја био тамо као активно војно лице и као потпуковник. То је неоспорна, али само са задатком како сам и добио од свог претпостављеног Ђокић Ратка, команданта Четврте оперативне зоне. Друго, чињенице што сам по доласку у Ловас ишао у зграду, тамо неку зграду, ја то нисам ни знао, кућу, да бих упознао актуелну власт. Та актуелна власт за мене је била актуелна власт и ништа друго. За мене није био тамо неки Деветак, или не знам ни ја што друго. Да сам као официр потпуковник уз сва дужна поштовања од те актуелне власти тамо седео у чело сво време, српски речено, да сам слушао шта и дошао да чујем шта се тамо заправо ради и да евентуално спречим међусобне сусрете негативне задивице превасходно између апсолутно свих састава Друге ПГМБР, односно свих састава ЈНА. Да никоме нисам наредио ништа, ништа од тих Лончаревих јединица, да сам ишао да обилазим јединице те друге ПГМБР у Ловасу само да би им помогао у организацији одбране села, да нисам као потпуковник формирао паралелно командовање са другом бригадом, да сам од команданта одреда Перић Дарка тражио да војску обучи у обављању службене дужности, да сам од њега тражио да своју војску држи под контролом, да спречи убијање невиних људи, да спречи пљачке, да спречи крађе, да се исели из објекта школе и тако даље. Да сам упозоравао месну власт у Ловасу и на састанцима, тим такозваним састанцима и милицију да не могу тако да поступају са притвореницима. То је било после притварања у овоме у задрузи, да сам тражио да се успостави контрола у Ловасу, да се успостави контрола над украденим возилима, опљачканим и

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

тако даље. Ове чињенице бих ја могао да набрајам до сутра, али ако већ неко говори о чињеницама онда треба те чињенице да изнесе. У досадашњем току суђења те чињенице нису овде презентирани. Па онда каже на једном месту: «Оптужени Миодраг Димитријевић, тада активно војно лице у чину потпуковника у својству координатора за ТО Ваљево, координатор за дејства ТО Ваљево». Ја бих ово хтео, овде само хтео да кажем то да је ово тужилаштво и овај суд у досадашњем току суђења од почетка кад сам доведен у овај затвор, односно кад су ме звали тамо на састанак, донео ни мање ни више него осам мојих назива којекаквих да сам био и за борбена дејства, да сам био и члан тога, да сам био и члан, могу да вам прочитам ако треба све те називе, јер сам их извадио, мислим да није потребно, али да би се на крају завршило са овим што сам вам рекао да сам координатор за дејства, па ме заиста интересује ако ја смем да питам где се то нашло и такав назив да се нађе. Ја само да вам кажем да ја ни на који начин нисам био обавезан ни позван да било шта у Ловасу истражујем, било шта у Ловасу да командујем, било кога да контролишем, било шта да наређујем јединицама Друге ПГМБР (Друге пролетерске механизоване бригаде) или пак да ја контролишем рад органа бригаде и његових потчињених командира и команданата. Ја нисам био тамо обавештајни орган ничији, ја нисам био тамо орган безбедности да би прикупљао податке о догађањима у Ловасу, да би их достављао надлежном команданту Друге бригаде. Па каже на једном месту опет у оптужници каже «оптужени Љубан Деветак у наведеном својству команданта села». Госпођо председавајућа, Деветак није могао бити само постављени командант села. Деветак је, ако је и био командант села он је могао бити само предложени командант села, а да би га затим устоличио и поставио надлежни командант Друге ПГМБР. Према томе, ако је, опет кажем, Деветак био тамо командант села онда га је устоличио Лончар и то је његов орган надаље. Затим, прича се о добровољцима на многим местима, добровољци нису пали са неба, добровољци су ту доведени и остављени за чишћење села само под одобрењем и под командом Друге ПГМБР. Ако сам ја тамо требао или морао да изведем неки, да будем командант онда је то могло да буде само са извођеним пуча и ја бих био пучиста и мој пут у Устаничку 29 тамо војни затвор био је сасвим трасиран. Опет се мало сада враћам на овог координатора где оптужница каже «Димитријевић тада активно војно лице учинио потпуковник у својству координатора за дејства». Овај координатор је толико већ говори се о њему да је толико исцрпљено да је то, мислим да то већ мало је дегутантно пошто координатор не постоји, друго што ја нисам био никакав координатор, нити могао, нити ме је ико поставио тамо за координатора било где, не само у бригади за надлежност, по надлежности команданта бригаде. Поштујући Правило службе у оружаним снагама тачка 37 став 1 ја сам апсолутно испоштовао наређење мог команданта, надлежног команданта Четврте оперативне зоне, без обзира што ме је послао у зону одбране Друге ПМБГР и наредио ми је шта да радимо, дословце прецизирао шта заправо ја тамо радим. Поред мене је одредио још и двојицу старешина Вељовића и онога кога Ви не признајете или макар сам ја стекао утисак да

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

га не признајете као сведока, а то је Грујић Драгана. Шта ћемо да радимо? У том циљу ја поново зановљам захтев да се, захтев који је упућен 13.01.2011. године од стране мог браниоца, захтев да се Ђокић Ратко доведе и поново објасни на српском језику шта је заправо он мени наредио тамо. То што је Ђокић мени наредио то није било у супротности опет са тачком 37 став 3 да такво наређење ја не бих извршио и да би га одбио, јер самим његовим извршењем, без обзира где ме је он послао, могао ме послати у Ријеку тамо, да тако кажем, на други крај тадашње Југославије, није било у супротности са овом тачком, јер није са његовим извршењем се није чинило кривично дело и ја сам као војно лице био дужан да то наређење без поговора и тачно и на време извршим. Ово називање поновно координатором то мислим да је то нешто друго, није у питању то уопште него је нешто друго, али отом-потом. Па каже: «Највиши по чину и рангу војни старешина». Тачно је, ја сам тамо био по чину најстарији војни старешина, али мислим да тужилаштво заборавља и не зна, буквално не зна шта то значи ранг, јер ја тамо нисам имао никакав ранг. То је једна чињеница. Па каже: «Након заједничких састанака». Ја не знам где то надлежно тужилаштво нађе да у војсци постоје заједнички састанци. Па госпођо председавајућа, да ли војска командује преко управног одбора неког тамо или не знам ни ја координаторе и тако даље или командује онај ко је постављен, командује командант. Ја сам госпођо председавајућа Вас више пута потенцирао овде да ли је Перих Дарко командант. Ви сте ми рекли «знам, знам Димитријевићу», «знамо, знамо Димитријевићу то» неколико пута госпођо председавајућа. Према томе, никаквог двојног командовања не може бити у ЈНА, тамо је била надлежна друга ПГМБР и она је командовала преко својих органа и преко органа својих и преко потчињених јединица у Ловасу и тамо ако је она поставила Деветака, онда преко Деветака, а опет кажем ако га је поставила онда и преко Деветака. Ту не постоји никакав закон нити било какав пропис за одржавање заједничких састанака. Госпођо председавајућа, постоји само систем опште народне одбране и друштвене самозаштите који је тада био врло актуелан. Према томе, свака војска која у било које место, на било ком крају ондашње СФРЈ дође, дужан је малтене сваки старешина, односно у овом случају неки потпуковник Димитријевић да дође у место и да се упозна са тим људима који ту живе и раде, а ја сам то чинио преко ових људи на састанцима који су били актуелни и пре мог доласка тамо и на састанцима на којима је месно руководство справљало о извршеним задацима као колеги, нека буде то командант или не знам ја тамо колеге из тога села, на којим се справљало шта се у току дана тог решавало и шта треба још да се реши у току следећег дана. Значи, никакви заједнички састанци ту нису били, ту је било то. Додуше, ја сам уз сво поштовање тих људи, опет наглашавам, и поштовања свих јединица и војника, да тако кажем, у Ловасу који су ме често знали и да заштите од разбеснелих војних полицајаца као што је то у једном случају учинио Петроније који ме је заштитио да не будем малтене линчован од пијаних неких полицајаца, а то може и тај Петроније да Вам потврди како ме је заштитио. Само моје присуство тамо на састанцима и то заједно нека буде то са командатом

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

места како тужилаштво оптужује Деветака, не детерминише заједнички састанак, већ чиста патња, опет наглашавам, свих тих људи са којима сам ја био окружен тамо као потпуковник неки. На тим састанцима ја углавном бележим све шта се тамо дешава и у циљу да знам шта би требало неке да предложим да спречим та убиства и тако даље и то све бележим у приватном дневнику који је Вама и који је тужилаштву достављен лично са моје стране и добровољно. Мене то нико није натерао, нико ми није тражио, нико није знао да то постоји, ја сам то сам копирао и доставио пре суђења, пре истраге, прер свега тај мој лични дневник.

Госпођо председавајућа, у њему пише дословце шта се тамо дешавало и како се дешавало и на који начин сам ја био тамо ангажован, да тако кажем, у том селу. Сходно томе, молим да се овај дневник, лични дневник ту пред Вама, на суду уз помоћ војног вештака, па нека је то и овај вештак Антић, «овај вештак Антић». Добро, то је Ваш вештак, ја не бих хтео да вређам, али је то чињеница шта је тај човек да се ту проради свака реченица овде записана овде, јер госпођо председавајућа, ниједан, једини други акт не постоји са којим би из тужилаштва или било ко тврдио да ово овде није тачно то што је ту записано. Према томе, за дискусију, апослутно за дискусију то што тужилац мене оптужује да сам ја наредио да Перић води 40 притвореника, што је апсолутна неистина и што је тужилаштво темељно ту своју тврдњу само на изјави Перић Дарка, који је реализовао тај задатак и који у својој одбрани има права да лаже и који покушава на сваки начин да то пребаци на Димитријевића и на Влајковића, да на кажем Јосиповића и тако даље.

Па онда идемо даље, каже: «У команди села одлучили о нечовечном поступању». Ја се заиста питам да ли то уопште тужилаштво, ако не зна, а нормално је да не зна како се у војсци руководи и командује, да ли они то некога питаше да установе да ли постоји то, не знам ни ја заједничко командовање у селу. Како то заправо може и да заједнички се доносе одлуке. Госпођо председавајућа у војсци важи једно правило да одлуке доноси командант. За доношење одлука у селу може да се разговара и да се прича пре свега уз предлоге које органе команде или други органи предлажу неке. Па не знам да ли сам ја предлагао Деветаку или је Деветак предлагао мени, али када командант и онај надлежни дефинише своју одлуку шта ће да се ради ту више нема дискусије, ту само можете да кажете «разумем» или «не разумем». Ако не разумете да тражите да вам неко објасни то да бисте разумели, а ако разумете «разумем» и на извршење. Према томе, доношење заједничких одлука то је, мислим да ја не будем груб, али ван свих неких норми нормалне тврдње, то нема везе заиста, то се зна ко је. Ако је Деветак био командант он је одлучивао о томе, ако Ви устврдите, односно Ви докажете да сам ја био тамо командант молим лепо ја сам доносио те одлуке, а не Деветак и ја. То ми испада као 50%, 50% као кад се браћа деле, је ли тако, мислим то су неке без, заиста без основне приче, приче без основа.

Па онда испаде да сам ја као наредио тамо не знам ни ја Дарку Перићу и тако даље, а у оној подели Деветак нареди тамо неким територијалцима

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

или не знам коме тамо. Опет ово сад ја то сам нашао, каже «наредили». Заједничко наређивање не постоји у војсци уопште, понављам то, све одлуке се доносе зна се како се доносе, да сам ја било како и на било који начин покушао да поделим ту власт са Деветаком, опет наглашавам мој пут био био трасиран овде, али не код Вас госпођо него у војном суду у Устаничкој 29, према томе не постоји никакво заједничко наређење, не постоји никакво заједничко. Па каже «дана 17.10. у предподневним часовима заједнички учествовали у доношењу писменог наређења и његовом јавном објављивању», па госпођо јавно, јасно је и Шелебај то рекао ко му је наредио и ко му је наредио и шта му је наредио, ко му је дао тај списак, ту цедуљицу и тако даље, јасно. Друго, овде јасно од 17. у 08 сати ујутру на неком састанку када је он био, то ја не могу, нисам ни памтио, али углавном 17. у 08,00 па ту јасно пише ко дан шта је заправо расправљано на том састанку, одакле је сада идеја било кога и тужилаштва да смо ми расправљали о томе, о томе се никада није расправљало госпођо, никада ни на каквом састанку ниједна реч, ниједно слово се није расправљало. Ја би опет наглашавам тражим да се ова бележница проради од речи до речи, додуше она јесте писана ћирилицом и то лошом ћирилицом, али може да се прочита ипак може да се прочита. Ово је чиста неистина, ово што било ко тврди, а о томе, о таквом наређивању или наређењу не постоји никакав писани документ, ако је нешто и рађено или наређивано ту, онда то мора да има у некој бележници, то мора да има у неком запису са састанка, мора да постоји неки траг, госпођо овде не постоје никакви трагови, не зато што смо ми били мудри па да то сакријемо, него једноставно то није било тако. Па каже, 17. после разговора и састанка записаног, ово је записано у бележници, као одлучило се после да се ти људи затворе, рекао сам већ да се о томе никада није расправљало, али друго ја вам кажем да тог дана ја сам ишао у Шид да би са генералом Аранђеловићем успоставио контакт и замолио га када већ неће, неће бригада ни на који начин да растера те снајперисте који су били око села и који су свакодневно се појављивали долазећи из шуме Јелаш, из околних објеката не знам ни ја воћњака и винограда и из Баднаре да он то са својом полицијом или са неким растера. Пошто нисам код њега успео да дођем једноставно су ме тамо они његови полицајци из Шида избацили, он није ту, ајде ја успут набавим неку муницију 9 мм код неког познаника тамо у бази, а то је муниција за хеклер, са којим сам био ја наоружан, који сам имао пиштољ «дугу деветку» и са којим је био наоружан Перић Дарко. Није битно, али је тако. Одатле преко Товарника свраћам код Лончара, налазим само да не кажем смотаног, него срамота је да кажем тог глупог потпуковника Камбера који је иначе био овде сведок оптужбе и који је рекао шта је имао да каже овде, код њега и замолим га дај бре човече види растурите ово бре, бомбардујте, нешто урадите, дај ту Бадњару гађај са минобацачима 120 милиметара јер друга оружја нису могла да гађају, то није битно али је тако. Он ми каже ма немамо ми то времена зато и знаш, али добро, нека буде сутра три тенка ће да дођу исто има записано у бележници, исто уписано, три тенка нека дођу па ће да крокају Бадњару.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

Бадњара је шума, у Бадњари је много тешко нападати због шуме и оног осталог, према томе ја сам у једном тренутку када је Воркапић предложио да се иде у Бадњару, ја сам рекао забрањујем да иде се у Бадњару, прво што није припремљен напад, дословце сам рекао да се забрањује, друго ту би изгинуло, било би меса колико хоћете. Па онда каже како би се наводно утврдило да су неки учествовали у онаквим провокацијама, госпођо па да ли је могуће да неко устврди да су то, да је тамо пуцање у леђа, у леђа са бојевом муницијом било само наводно пуцање у леђа и само провокација, кога је заправо то, кога су ти људи провоцирали, да ли су можда пуцали са ћорцима, са оним па су славили Нову годину, или су пак пуцали другачије, али то је незамисливо исто. На страни 32 у овој бележници то пише, па каже када је око 70 мештана приступило и тако даље по наређењу скупили се и тако даље, прикупили се око, не може се устврдити уопште где су се мештани прикупили тамо присилно, ако је њима добовшар и наредио нико није уперео пушку са ножем на пушку и да је те људе, да је тим људима терао да дођу тамо. Они су дошли зато што су неке веровали да ће то тај проблем, ти проблеми који се појављују у Ловасу да се реше. Опет тужилаштво каже неколико припадника ПДЧ из ТО Ваљева, то је нису неколико припадника него се зна ко је претреса тамо испред задруге и за које сведок Горан Јеремић јасно рече и показа човека овде ко је претресао испред задруге, поред не знам ни ја тамо неки добровољаца и тако даље. Но сад сам се пребацио са једног на друго, добровољци су госпођо и данас постоје у ЈНА, у војсци, не ЈНА ја се извињавам, али су они добровољци само до тренутка док приме пушку. Када приме пушку они то више нису, него су легална војска у ЈНА. Па каже пописали и поједине физички злостављали, код овакве ситуације када неко некога затвара, и када поставља своју стражу испред тог затвора не са намером да чува капију тамо да је неко не однесе, да је украде, већ да чува затворенике који су ту у затвору, тај постаје по правилу службе у оружаним снагама тачка 35 став 1 цртица 6, постаје управник затвора. И он је гарант као и овај овде у овом затвору нашем, он је гарант да ће ти тамо бити, затвореници бити сигурни. Међутим надлежни орган зато доводи групу за тортуру и проводи је поред своје страже, групу за тортуру, опет наглашавам, на челу са «Боксером» такозваним за кога ви сви овде заборављате, а затим доводи и другу групу за посматрање пребијања притвореника, од којих би кад су се вратили у школу од виђеног тамо шта се дешавало, повраћали. Па каже истог дана, истог дана 17.10. у послеподневним часовима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Димитријевићу суд има овлашћење да Вам ограничи време које ћете.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Зашто нисте госпођо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја Вам дајем још 15 минута с обзиром да у односу на Вас оптужница мењана нешто пуно није, чак је и сужена.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Добро, хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имате још 15 минута да се орјентишете на битне ствари уколико сматрате шта је битно, а да слушамо ми смо пет дана слушали Вашу одбрану, Ви се сада понављате.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У овим 15 минута, до 15 до 12, ево 20 минута до 15 до 12 орјентишите се на оно што Вам је најбитније.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Најбитније ми је то да ово што пише Тужилаштво да сам ја наредио неки живи штит, од тога нема ни говора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е па око тога објасните у вези тога.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Никакав живи штит ја нисам наредио Перић Дарку, ја сам од њега тражио једноставно да оде и да извиди тај реон и да претресе одакле се појављују ови снајперисти, изволите па прочитајте опет у једином акту колико то да се сутра организује извиђање и тако даље, претрес или претрес терена, договор ујутру. Јасно пише у бележници, па онда пише «не разминирати ништа већ ићи путем у реону детелине испод гумаре налази се минско поље», па пише «акцију води», па сам записао заменик али сам после мислио реко добро боље да му предложим да то буде командир, сигурније је командир чете, па обе акције водити по четири по пет мештанина, нити сам написао да су то Хрвати, нити сам написао да су то људи из затвора, нити сам апострофирао било кога, јесам апострофирао само за Бадњару да се воде четири до пет њих, али који су ловци, опет без наглашавања који су и одакле су ти људи. Па сам онда рекао да не читам сада надам сае са ће ово да се одлучите да се ово прочита пред одговарајућом обавезом. Значи, нити сам ја Дарку наредио, нити сам ја имао права да му наредим, нити сам био дебил, ја нисам био дебил тада, зашто не знам ни ја овде у тужилаштву испада да сам ја био дебил најодговорнији за ово. Ја сам био активно војно лице на служби у ЈНА и још увек и који сам био физички и психички здрав, према томе то само такво наређење може да изда дебил или неко ко намерава са јасним намерама да то, ту реализацију тог наређења претвори у нешто друго. Шта је то тужилаштво каже они су то претворили у нешто друго, то је њихова ствар тужилаштва, нека изволи нека то доказује, ја то нисам могао да наредим нити сам имао права да наредим јер сам знао шта је ратни злочин, знао сам да је кривично дело чак и то ако краве са собом водиш да те штите, и то је кривично дело, а не људи. А друго, ти људи нису били не знам ни ја шака тамо неког камења за гађање из праћке.

Па ево ајте кад сте Ви то сад одлучили каже «након чега је Перић добијено наређење пренео», па знате шта, мислим то је да не кажем шта али је то крајња некоректност да командант може да преноси Влајковићу и некоме, наређење неког тамо неважног, неког потпуковника који једноставно њему не командује, да командант одреда преноси наређење, то стварно нема везе, стварно нема везе, не би хтео то даље да коментаришем уопште. Али ако неко то тако може да каже за команданта онда свака му част да може тако нешто да каже. Па онда каже «Перић одлучно је поновио наредбу која се мора извршити», па шта је тај Перић када он понови ту наредбу и чију наредбу он то понови, чију он то наредбу понови када он доноси одлуку, па директор у предузећу госпођо доноси одлуку и у обичном предузећу а не да кажем у војсци, па директор одлучује о томе хоће ли нешто да производи или неће. Па директор одлучује и о томе да ли му је

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

неки министар тамо наредио да нешто ради и нешто производи, а друго тај човек, тај човек тај командант Перић знао је да је такво наређење, ако је такво наређење и постојало, знао је да је то кривично дело ратни злочин. Према томе нико на овом свету није могао тог Перића да натера, па ни ја, па ни пет потпуковника, па ни Бог, сам Бог да је дошао да га натера да он то наређење изврши, значи он је донео одлуку да тај задатак тако на тај начин изврши. Јасно вам је тамо и видели сте да колико њих сведочи да их је Перић довео тамо до затвора, да је Перић и уредио, да је предао чету свом непознатом цивилу, односно свом партнеру из ноћне игре партије карата. Онда тврдња господина, тужилаштва, да каже да су се шетали ови цивили тамо кроз поље прво у једном смеру па у другом смеру, па заиста смешно, мислим то стварно нема везе јер један метар да се уђе у такво минско поље госпођо одатле можете да изађете само или на носилима или у сандуку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли имате још нешто везано за Вас пошто сада одосте?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Немам више ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На овај део други који се не ставља Вама на терет.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Изволите питајте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите бранилац има ли питања? Тужилац? Нема. Веће нема. Од саопштених? Ево господин Деветак има да Вас пита нешто.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Добар дан, ако сам добро разумео господине Димитријевићу Ви рекосте на састанцима да сте били гост?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: То како би у Босни рекли, први за софром, је ли тако?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Значи добро сам разумео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Станите Ви овде господине Деветак не знам да ли се чује.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Неће ме човек ударити, нема разлога за то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па неће, него да се боље чујете.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Реците ми молим Вас визави овог претходног што сте тврдили господине Димитријевићу, да ли сте Ви икада чули да је негде обичај да гост сазива састанке?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ја то нисам чуо, ја састанак никад нисам ни сазвао, ја сам сазвао само састанак.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Не, не, само сам Вас то питао молим Вас.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Па не бре, па да причајте Ви шта хоћете, то је Ваша ствар.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Имам још једно питање, да ли сте Ви господине Димитријевићу после 18.10.1991. године, значи после овог немилог догађаја на наводном минском пољу, тј. на детелини притварани од стране војних органа у Шиду?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не, нисам, нити саслушаван, ништа. Мени је дато, Милошевић ми је дао орган безбедности из друге бригаде, дао ми је десет питања на која ћу да одговорим, тих десет питања јасно сада их

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

чувам ту, јасно говоре да нити су знали шта сам, нити су знали ко сам ни ништа. Према томе нити сам затваран нити саслушаван било где. Та питања су ми дали у Ловасу код вас тамо, донео је Милошевић.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: У мојој канцеларији је ли тако?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Па не знам да ли је у Вашој канцеларији или где, углавном да је мене оставио ту и рекао ми је да руком напишем та питања. Та питања, односно одговори на та питања су се појавили у прозивам сада господина тужиоца, у Карађорђевој 101 када ми је овај дечко, овај Срђан инспектор подместио под нос неку наредбу фалсификат, наређење фалсификат о одређивању мом да будем неки координатор, фалсификат.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Госпођо председнице ја њега нисам ово питао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није Вас то питао, па не морате да ширите причу.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нема бише питања.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Одговорио сам на то.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Имам само још једну молбу, питање молбу, молим Вас господине Димитријевићу немојте ме више бранити јер нема потребе за тим јер да Вас није било у Ловасу тих критичних 5 дана од 14. до 19. када сте Ви били ту, код Вас су критични.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: А шта је ово је ли ово питање или?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ово не знам ни ја шта је, господине Деветак какве имате примедбе на оно што је причао, ако немате не морате да.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Много зла би било мање у Ловасу. Ма лаже све.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не брани Вас.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ја оптуженог нема потребе да браним уопште.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Све лаже.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, изволите. Је ли имате питања или? Да, да, изволите.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Питао би господина Димитријевића колико му је познато, за колико зна добровољачких група у Ловасу из тог периода?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Па ја не знам, био је неки Коста, био је неки Баста, био је неки.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добровољачке групе, не имена?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Па не знам господине, ја знам само Бату Михајловића тамо да је он био командир једне групе.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Како се звала та група?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ја стварно не знам, како се звала та група не знам, пише овде, ја сам то у документима дознао да је то наводно «Душан Силни».

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добро, кажите ми је ли Вам познато за добровољачку групу «Пацови»?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Како, нисам Вас чуо?

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добровољачка група «Пацови», самозвана добровољачка група «Пацови»?

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Добровољачка група «Пацови».

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Да.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Господине ја сам то од Вас чуо овде и знам да се то приписује тој групи људи од 10-11 њих који су били одређени мени за обезбеђење, са којима сам се ја срео први пут 14.-ог када су ме они спровели у Ловас.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Кажите ми они су се преселили, овде су сведочили да су били ваше обезбеђење, чак штовише и командир је био овде те групе?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Командир је овде сведочио звао се Марић Миролуб.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Да ли Вам је познато да је један из те групе припадник те групе убио на путу према детелини Бошка Бођанца?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не, никада ми није било познато шта су они радили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То Ви сада причате, нешто тврдите?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Они су долазили код мене и обезбеђивали ме.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је то што сада, је ли то Ваша нека?

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Ја питам да ли му је познато?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не, није ми познато, одакле би ја то знао.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Па с обзиром да су они сведочили овде да је Ваша пратња онда су морали да Вам реферишу шта се десило тамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли имате још питања?

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Немам више ништа. Хвала, пријатно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Довршено. Господине Димитријевићу ту бележницу ја сам Вама тражила на једном од првих претреса, Ви нисте хтели да дате, рекли сте да сте је изгубили, шта је сада сте је нашли?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Госпођо, не, не, немојте тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Него шта?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ја сам рекао дословце тако да се затурила негде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте је сада нашли?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Нашао сам је и знам, и могу да вам кажем где је била чак, затрпана са неким документима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То ме не интересује где је била, него хоћете да је дате суду?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Госпођо молим Вас имате ту и у оптужници, имате и у тужилаштву, имате и свугде, свугде имате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, дајте тај оригинал да суд упореди па ће да врати.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ево, шта се церите, шта се церите, ја сам је и дао госпођо са тим да бих доказао шта сам радио. Опет наглашавам, ја сам сам предложио тамо у БИА-и када су ме, у БИА, сам сам фотокопирао у Крушевцу и донео сам фотокопију и БИА-у и једном човеку који је тамо био из тужилаштва, знам га млађи човек са црним наочарима је био, дао му

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

изволите господине, он је рекао не треба ми то, изволите имајте ово тамо и у том, у записнику стоји да сам тада доставио копију тога. После тога сам дао господину.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Све знамо, све знамо, истражном судији, истражни судија читао и урадио је копију, имамо у списима, сада Ви имате ту бележницу, е сада сте је дали суду па ћемо да упоредимо ту копију истражног судије.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ја молим да ми то вратите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим?

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Молим Вас да ми то вратите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чим упоредимо вратићемо, треба Вам за одбрану.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Када?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па ево сутра, прекосутра добићете, не треба Вам сад сте већ.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Озбиљно Вас питам када јер ја то чувам преко 20 година, не би то чувао да ми не би било доказ о томе шта сам заправо ја тамо радио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, завршили смо.

Опт. МИОДРАГ ДИМИТРИЈЕВИЋ: Да, хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сад ћемо да направимо паузу па ћемо после да наставимо где смо стали.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

главни претрес се прекида у 11 часова и 35 минута и биће настављен у 12 часова.

Главни претрес се наставља у 12 часова и 14 минута.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оптужени Дарко Перић изволите Перићу поводом.

ОПТУЖЕНИ ДАРКО ПЕРИЋ

Опт. ДАРКО ПЕРИЋ: Добар дан, ја немам шта да додам нити било шта да коментаришем на ову оптужницу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, питања неких? Нема нико. Добро, можете да се вратите.

Опт. ДАРКО ПЕРИЋ: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оптужени Радован Влајковић.

ОПТУЖЕНИ РАДОВАН ВЛАЈКОВИЋ

Опт. РАДОВАН ВЛАЈКОВИЋ: Ја остајем при мојој изјави коју сам дао прошли пут, тако да немам ништа да додам. Можете да поставите питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има ли Ваш бранилац питања? Нема никаквих. Тужилац нема. Ја би Вас само питала ово ново што је везано за Вас да сте пристали и учествовали у тој акцији разминирања на тој детелини, то није било у оној првобитној оптужници сада је то једна новина да се дешава нека акција разминирања минског поља, а Ви ту пристајете и учествујете са својим војницима.

Опт. РАДОВАН ВЛАЈКОВИЋ: Да, разумео сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је ново ето само да се изјасните везано за то.

Опт. РАДОВАН ВЛАЈКОВИЋ: Да су сви овде присутни били тада са мном на том путу и да су знали, бар ја први ја и сви моји војници су до сада изјавили да нису знали за положаје минског поља у детелини, сигурно ја не бих скренуо нити би војсци дао да скрене јер то би било сулудо, то би било самоубилачки, то није дозвољено ни по једном закону ни правним актима, угрозио би тиме јединицу како то рече у изјави вештак, тако да то никакве везе нема, ја сам у мојој изјави рекао да су људи који су ишли на челу скренули колону, значи ја везе немам са тиме, ја чак и данас дању не знам где је тај виноград и где су били ти да кажемо снајперисти и тако даље. Тако да по изјави војника чули сте, Ви сте их питали да су они изјавили лепо да су знали то тек када је дошло до експлозије тако да то нема никакве везе нити би, поменуо би ме неко барем од ових војника који су били са мном да сам ја нешто ту наређивао и то, у том тренутку или давао било какве инструкције да се стане, да се направи неко растојање како овде пише видим, то је писало и у претходној оптужници, безбедно, па ја сам био повређен на стајној нози сам неки ударац сам примио, тако сам пао као покошен. Ја од тада не знам ни шта се десило после, нисам учествовао у било каквом да кажемо сређивању те ситуације тако да то не стоји сигурни будите и верујте да мој став је ја сам био суспендовани ту официр, понашао сам се тако и никаква наређења нисам издавао, никаква. Немам везе са тим никако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Опт. РАДОВАН ВЛАЈКОВИЋ: Нити би икад то урадио, то је ненормално то да ја знам нешто и сада идем тамо, ја не знам шта људи раде испред, идемо испред и чекамо да видимо тај виноград кад ће неко да нареди шта даље да радимо, вештак је рекао лепо и полазна линија је требала да дође, војнички је то тако исправно да станемо на полазној линији и тад креће тај претрес, ми нисмо ни дошли до те полазне линије и полазног положаја како то војнички.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Уреду, ако нема питања.

Опт. РАДОВАН ВЛАЈКОВИЋ: Пријатно.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите даље. Јосиповић изволите.

ОПТУЖЕНИ РАДИСАВ ЈОСИПОВИЋ

Опт. РАДИСАВ ЈОСИПОВИЋ: Госпођо председавајућа ја сам разумео шта се овом прецизираном и проширеном оптужницом мени ставља на терет и остајем при ономе што сам рекао у досадашњој фази поступка, стим само што бих још једном поновио да ми је заиста искрено жао свих људи који су настрадали у селу Ловас и хтео бих још да кажем да ми заиста није јасно зашто ме тужилаштво даје већи значај и улогу него што ми је она објективно припадала у тим дешавањима у селу Ловас и већу улогу и значај него што ми је припадала и по правилу службе јер овде војни вештак који се појавио пред овим судом, господин Бошко Антић је јасно рекао да се командири водова по својим правима и својим овлашћењима ни по чему не разликују у ситуацији када је командир чете присутан. Ја морам да кажем да је овде несумњиво утврђено да је тога дана у том критичном догађају био присутан бар један од командира водова, још тај Мирослав Плавшић који је и сам рекао, а ја сам убеђен да је био присутан и господин Живан Стојковић као командир другог вода. Овде тужилац каже да је Дарко Перић пренео наређења поручницима Радовану Влајковићу и Радисаву Јосиповићу, и присутним војницима, нигде не спомиње и остале командире водова и сада ја не желим ниједног тренутка да кажем да неко од тих људи који се налазе ван ове оптужнице буде оптужен, напротив ја само сматрам да је моје место заједно са њима, значи да не будем на овој оптужници. Ето толико. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ако нема питања. Има ли питања бранилац? Тужилац има ли питања? Нема. Веће нема. Изволите можете се вратити. Оптужени Јован Димитријевић.

ОПТУЖЕНИ ЈОВАН ДИМИТРИЈЕВИЋ

Опт. ЈОВАН ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ја остајем при ранијем исказу. Немам ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте видели ову новину везано за Вас и остале припаднике «Душан Силни» да су приступили реализацији другог задатка добијеног од неидентификованог налогодавца да се цивили искористе не само као живи штит него и за разминурање?

Опт. ЈОВАН ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не, ја нисам добио никакав задатак, никакву акцију, ја сам дао у мојој изјави да сам ја кренуо на доручак и

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи у том правцу и ово ново у оптужници.

Опт. ЈОВАН ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оспоравате?

Опт. ЈОВАН ДИМИТРИЈЕВИЋ: Тако је. И има само овај један део.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наређивање цивилима да скрену?

Опт. ЈОВАН ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не, апсолутно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да се крећу по ширини, по дужини, да стану када угледају мину?

Опт. ЈОВАН ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не. Има још нешто овде што бих хтео да демантујем, тужилац је овде написао да сам се налазио на безбедној удаљености, међутим, ја се нисам налазио на безбедној удаљености, зато што нисам ни сматрао да треба да се налазим, нисам ни претпостављао да тако нешто може да се деси, ја сам први који је настрадао ту, који је био на три, четири метра од тог трагично настрадалог. Мени је жао што су ти људи настрадали, нисам имао намере.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, има ли бранилац Ваш питања?

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Нема.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тужилац нема, веће нема, саоптужени остали немају. Изволите даље, Саша Стојановић.

ОПТУЖЕНИ САША СТОЈАНОВИЋ

Опт. САША СТОЈАНОВИЋ: Остајем при свему што сам до сада рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте видели ове новине?

Опт. САША СТОЈАНОВИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте разумели ово што Вам се ново ставља?

Опт. САША СТОЈАНОВИЋ: Разумео сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То наређивање цивилима и за Вас има један део да је после.

Опт. САША СТОЈАНОВИЋ: Да, приметио сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И разминирање после експлозије и то. У вези тога, шта имате да кажете?

Опт. САША СТОЈАНОВИЋ: Апсолутно нетачно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а ово разминирање провобитно?

Опт. САША СТОЈАНОВИЋ: Ја сам Вам објаснио, колико сам могао, на претресу, како се то решило, а што се тиче, после разрешења ситуације, шта сам имао да кажем, рекао сам и једнима и другима на лицу места.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наређивање цивилима, то оспоравате?

Опт. САША СТОЈАНОВИЋ: Оспоравам. Још једном само да кажем, овде се тврди да смо ми као група ушли у састав те колоне и кренули на извршење задатка, што је апсолутно нетачно. Ми прво нисмо као група ушли у колону већ смо се, као што сам то објаснио и у истрази и на претресу, прикључили несвесни једни других. Ја сам у колону ушао са покојним Вукосављевићем, не знајући за остале припаднике моје групе. Тек после догађаја смо се сабрали и закључили ко је све учествовао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, има ли бранилац питања нека, тужилац? Нема, добро, ако нема нико питања, можете да седнете. Драган Бачић.

ОПТУЖЕНИ ДРАГАН БАЧИЋ

Опт. ДРАГАН БАЧИЋ: Остајем при изјави што сам дао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У вези ових новина из оптужнице?

Опт. ДРАГАН БАЧИЋ: То је све глупост, нећу да коментаришем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, питања нема?

Опт. ДРАГАН БАЧИЋ: Хтео бих да се извинем породицама страдалих.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, питања нема нико, је ли тако? Добро, Зоран Косијер.

ОПТУЖЕНИ ЗОРАН КОСИЈЕР

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добар дан, оптужени Косијер. Па ја нисам очекивао да ћемо стићи данас да, с обзиром да сам четрнаести на оптужници, дат је рок од три дана да се износе одбране, тако да уз Ваше допуштење, сутра бих или евентуално прекосутра, пошто имам да износим одбрану.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Гласније само.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: С обзиром да сте одредили три дана за изношење одбране, самим тим што сам четрнаестооптужени на оптужници, ја сам сматрао да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где сте четрнаести, дванаести. Мислим, небитно да ли сте дванаести или четрнаести, који.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Сматрао сам да данас нећемо стићи да, па бих сутра или евентуално прекосутра изнео моју одбрану.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није Вам нико рекао да ћете износити ни први ни други ни трећи дан, него изјашњење оптужених поводом измењене оптужнице, али добро. Изволите даље.

ОПТУЖЕНИ ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: Ја бих остао при.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: При Вашој досадашњој одбрани, је ли тако?

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има ли бранилац неких питања?

Адв. БРАНИСЛАВА ФУРЈАНОВИЋ: Нема.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тужилац, нема? Оптужени, изволите. Само мало сачекаћете, имам ја нека питања за њега, а саоптужени иду после.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

Господине Стевановићу, јесте ли видели ово што је Вама ново у оптужници, што није било у оној првобитној?

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: Нисам ни читао, рекла ми је адвокатица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево тужилац Вам ставља као ново на терет да сте Ђуру Антоловића у просторијама ТО Ловас у кругу Месне заједнице повређивали ножем, убадали у бутину једне ноге, да сте га после одвели кући и убацили тамо две бомбе, у тај неки подрум његове куће.

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: То је лаж, то није истина, ја нисам нигде ишао по селу, нити сам смео. Како нам је Ђорђевић погинуо, ја сам добио неки фрас, нисам смео ни дању да излазим, а не ноћу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: Ту сам био до СУП-а и мало до мензе да једем, отишао сам 14-ог, то је неистина.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ова новина да сте ово у Месној заједници, у просторијама ТО Ловас, Ивана Видића гуменом палицом по леђима ударали, то је исто новина у овој оптужници.

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: То није истина.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Овде да сте Љубици Адамовић и Маријани Радочај Ви и Николајидис претили да ћете их убити, силовати, то оног првог дана, 10.10., када је био напад?

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: Када смо унели Ђорђевића у кућу, код Кризманића ту? То је то, је ли? Па само сам унео до степеница, они су га увукли, ја сам одмах излетео, јер пуцало се много, одмах сам излетео тамо да, поред Воркапића да претрчавамо, да нас не нападну.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли разговарали са овим женама, јесте имали неки разговор?

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: Није, ма ниједне речи, ја, само што ми је после додао Аца гајбу пива, кроз прозор, јер били смо јако жедни, ја уопште нисам разговарао са њом, разумете, нисам имао шта да разговарам, нити сам више улазио у ту кућу, отишли су други, донели су Ђорђевића после, тамо код СУП-а, ја више уопште се тамо нисам враћао, нити сам улазио у ту кућу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и ово под тачком IV-б, да сте учествовали у убиствима неутврђеног броја цивилних лица, да сте заједно са «Аждајом», Костом, Николајидисом одводили их са више путничких возила на разне локације где су ти људи убијени.

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: Па ја са «Аждајом» нигде нисам ишао, јер они су дошли други дан, ја нигде нисам ни са тим Костом ишао, ни са «Аждајом»; они су били нека друга екипа, неки други људи, разумете, ја сам само био ту при СУП-у, овај уз Љубу мало, уз Девчића и тако, док нисам отишао кући, јер ја сам брзо отишао, јер није се било ни формирало ни ТО ни полиција, ништа, били смо сви група. Ја сам отишао, после чујем да се формирала те полиција, те ТО.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ни то није тачно, добро.

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: Не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите питања.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Ја бих га само питао за ово гледање касета, у кући Боре Кесер, ко је ту све присуствовао и да ли сам ја присуствовао?

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: Не, ти ниси био, касету је донео Ступар, ја мислим, дао је Љубану и онда смо укључили, показивали су нам ко је ко, ко је тај механичар, који су ХДЗ-овци, тамо смо гледали онај када се пекао во.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Значи, ја нисам био присутан?

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: Не, не, ти ниси, него нам је Ступар донео.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ако нема више питања. Изволите.

ОПТУЖЕНИ АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Ја сам разумео ову оптужницу, мени је ово као захтев за спровођење истраге, ми смо сада дошли у ситуацију поново да се бранимо, поново да зовемо сведоке да нас бране на те околности. Ја сам сада управо Петронија питао за ову, ставља ми тужилац да сам ја то гледао. Ја не знам одакле му да сам ја то гледао, ја то никада, никада то нико није ни рекао, нити постоји, ја тамо уопште нисам био када је то гледано, не знам ни ко је био, ни ко је гледао. Знам само да је касета однета, да је Ступар однео и да им је дао. Онда ово, овај, за Снежану Кризманић, ја сам у кућу када сам се вратио, ја сам видео да је малтретирају, ја уопште у кући нисам био и тог момента када сам ушао, ја сам је извео даље, напоље и предао Радојчићу. А то што, овај, што пише тужилац, неидентификовани, он зна цела група је ту наша била, значи знају сви да су били ту, испада само из те групе да смо ја и Пера идентификовани, а ови сви нису. И то што је Снежана Кризманић овај причала ту, правда себе, јер ја нисам намерно хтео да устанем да је испитујем, због тога што је сада и удата и да је, јер морао бих на неке ствари које нису нимало пријатне за њу и морала би да правда некако себе и зато је и спомињала те неке глупости које немају благе везе, а ја сам Вама предао писмо њено које је она послала након одласка из Панчева, тако да се види из писма, не би она мени ни писала, нити би ме поздрављала, да је све то тачно што је после причала. Она јесте била тамо малтретирана, али овај, то је прекинуто и управо сам ја то прекинуо. А ово за Љубицу Адамовић, овај, ми јесмо ушли у ту кућу, овај, ја сам то рекао и у изјави. Стварно Пера није улазио, он је само ту дошао, она вероватно то имена, она моје име употребљава, али овај, само име ми употребљава. То јесте било и то силовање, нико јој није претио, ја сам рекао само тај Вита и тај Баја су јој узели то неко злато и неке паре, а унутра Пера није улазио уопште. Ја сам то рекао, немам намеру уопште њега да браним, мислим, али стварно није улазио унутра уопште, него су чули та имена и овај, та имена спомињу, исто као и многи други. У

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

почетку су сви спомињали «Аждају», Косту, а када су после чули од Наташе Кандић и од ових овде сведока, да су мртви, онда сви кажу, боље товарите на ове живе, него на мртве и онда у задње две године, нико није споменуо више «Аждају» и Косту рецимо. А за ово учествовање у убиствима, па ја немам појма, ја не знам одакле то, ја ћу да тужим тужиоца што је написао, каква убиства, одводили, па ја немам појма за то, то ја не знам одакле му то ни ко је то рекао ни, одакле је то извукао, то нема благе везе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли је то све? Да ли има питања бранилац? Тужилац, да ли има питања? Веће нема, неко од саоптужених нема?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: .И ја бих хтео да кажем још ово, што је на почетку Деветак рекао, да браћа Павлић нису пуцали. Ја не знам зашто, што је њему стало толико да овај, да прича о нечему што не зна, рецимо. Ако није био присутан, како може да тврди да нису пуцали. Па нас сто је то видело, само он није видео, него он то све покварено и подмукло, све хоће да исприча како, зато што тврди да их није испитивао, па овај, па су малтене невини били. И тврди да је он иницирао овај поступак, он лаже, код Наташе Кандић се не иде да се покреће овај поступак, он је врло добро знао да постоји суд, тужилаштво и СУП, могао је да уђе да пријави, а код Наташе Кандић се зна зашто се иде, да се извуче, а он да подметне друге, што је и пробао, и он и Мирко Јовић. И не знам зашто малопре назива ове такозване ослободиоце «Душан Силни», када их је он све довео, и прву и другу групу и када је искористио све, сада су му такозвани ослободиоци, ово и оно, а упропастио је овде свима живот, не само Хрватима, њему треба да се суди и за нас. Хвала, немам више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало, он је малопре рекао да је спреман да се суочи са Вама.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Може, што да не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За Стипу Долачког и за ову браћу Павлић, везано за испитивање и предавање Петронију. Изађите, господине Деветак.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се изврши суочење између оптуженог Љубана Деветака и оптуженог Александра Николајидиса на околност:

- да ли је оптужени Љубан Деветак саслушавао сада покојне Стипу Долачког и браћу Жељка и Дарка Павлића, те да ли их је предао оптуженом Петронију Стевановићу да би они били убијени, те на околност,
- да ли је оптужени Љубан Деветак наредио стављање белих тканина на куће и да се куће не закључавају.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сте исто у Вашој одбрани тврдили. У вези ове прве околности, значи саслушање овог Стипа Долачког и браће Павлић, чули сте шта је оптужени Александар Николајидис причао, да сте Ви и Девчић њих саслушавали, саслушали, испитали и предали Петронију и да је неко од њих убијен на капелици на гробљу.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Где си ти то видео?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало овај микрофон, да се боље чује.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Испред команде.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Које команде?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Команда, та кућа Боре Кесера.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Пре свега, Боре Кесера кућа није била никаква команда него полицијска станица.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Сви овде зову команда, ти зовеш полицијска станица, то је била за нас команда. Тамо где је теби била канцеларија, ту је нама била команда.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Мени канцеларија је ту била по доласку крагујевачке јединице, после 20-ог.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Теби је ту канцеларија била од првог дана.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Није истина.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Добро.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Ти измишљаш.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Не измишљам, зашто бих измишљао да ли ти је била канцеларија била овамо или онамо, теби је ту канцеларија била, ту си и спавао, ту је Марија Ђаковић спавала и Девчић је спавао, немој да причаш нешто што знам као јуче.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Да, ту је спавао и Воркапић «Трнда» и његова жена, то знам да су спавали.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: И доле су прво били састанци, у оној великој сали.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Што се тиче моје канцеларије, канцеларија ми је била ту после 20. октобра 1991. године.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: На спрату горе је била канцеларија, ту је твоја соба где си спавао, доле је била канцеларија за састанке.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Причаш чисте лажи, иста ствар као што тврдиш да ја браним, не знам из којих разлога ту браћу Павлић да нису могли пуцати, а вас стотину гледали. Ја сам само рекао да је немогуће да су људи пуцали, јер се није у то двориште могло пуцати ни од куда, па ни са крова задруге, а да је тако неко могао бити луд, па да пуца на тридесет или педесет људи који су тог момента били тамо присутни, је чиста лаж и измишљотина.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Педесет људи, то лаже.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Наравно да лаже.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: И онај који их је ухапсио, тај ухватио, и тај лаже.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

Опт. ЛУБАН ДЕВЕТАК: Не може се тврдити нешто да је истина, нешто што је немогуће.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Ја сам био пет метара даље, поред тог зида сам стајао, са крова је пуцао, су пуцали, једну пушку су имали, чак овде знају и код ког је завршила та пушка и претрчали су са преке стране. За дивно чудо, никога нису погодили и свукли су их доле и одведени прво у машинску радионицу. И ту су прво малтретирани, није их Бата Михајловић бранио, него их је малтретирао зато што је његова група тај дан наоружавана ту и они су могли да изгину и није их уопште он штитио и бранио, него их малтретирао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли сте чули околности на које сам ја рекла да се суочавате?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Јесам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да је саслушање Стипе Долачког и браће Павлић вршио Деветак и Девчић и после предали Петронију да ови буду убијени.

Опт. ЛУБАН ДЕВЕТАК: Којег датума је то било?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: То је било 19.-ог, после минског поља и за ово убиство, не знам како је тужилац навео 18-ог, то је било све сутрадан после минског поља.

Опт. ЛУБАН ДЕВЕТАК: Тужилац је могао да наведе по својим неким индицијама и закључцима. Међутим, одговорно тврдим 19-ог се нико није усудио да макне по селу.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: 18-ог није могло то да се уради никако.

Опт. ЛУБАН ДЕВЕТАК: После догађаја на наводном минском пољу, нико се није усудио да слободно шета по селу, а не неког да саслушава, то је нетачно, неистина, глупост, измишљотина, лаж и све остало.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Ко је то страховао после минског поља да се шета оо селу, зашто? То што се сада правите луди око минског поља, па нико ништа не зна, што је страховао. Па то се десило, пола њих није ни знало да се десило, пола њих је чуло тек после. Ко није могао да се шета по селу? Ево све сведоке, неки нису ни чули, неки нису ни знали да је било, због минског поља тај дан се није десило, него тек сутрадан када се чуло да ће да дође смена војске, е онда су морали ти да се склоне.

Опт. ЛУБАН ДЕВЕТАК: Оно што си тврдио и у свом исказу раније, ја рекао да ће доћи опасни пуковник Ковач, види се да су то измишљотине и глупости, откуд сам ја могао знати да ће он доћи.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: То сада као што кажеш, ти ниси имао ово, ти ниси имао оно, али рекао си, ти си.

Опт. ЛУБАН ДЕВЕТАК: Како ти улазиш у моју одбрану, како се ја браним, ја имам право да се браним како ја хоћу.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Па ти си имао везу одгоре, ти си једино истину рекао када си рекао, па шта сам ја ово приватно урадио. Да, ово је приватно урађено, само што њих мрзи да то нађу и када покупе све ове који су то радили, е онда би било другачије. Ово је све приватно урађено, јер је напад требало да буде један дан касније.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Је ли ово сведочење или суочење?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Суочење, ово за беле траке, Ви сте у одбрани тврдили да је он рекао за беле тканине на куће и да се куће не закључавају?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е сада му реците у лице, чули сте данас, да он оспорава те траке.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Он оспорава све.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Где сам ја то рекао?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Све у селу што је урађено, ти си наредио, значи све. Значи, никоме се нисмо обраћали и никоме ништа, чак за неке ствари није ишло преко командира група, него код тебе, значи све. То је друго што неко неће да ти каже, ја тај проблем немам. То је друго што се неко боји, што неко неће због овог или због оног, знају и ови, ова друга група што их ти пљујеш, знају и они да си их довео, па и неће да кажу да си их довео.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Госпођо, могу само да кажем да је у поступку смо већ дошли до сазнања када су овај одређиване те крпе, плахте, беле траке. То једино Николајидис тврди ово што сада тврди. Него, ја бих Вас молио, имам ја једно питање, госпођо председнице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За кога?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: За Николајидиса.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево, питајте га.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Молио бих да кажеш да ли се сећаш ти коначно, када си дошао у Товарник 1991. године?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Неких пет дана, четири, пет дана раније, не знам тачно, четири, пет дана раније, па са тобом заједно.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Јеси сигуран да си дошао у аутобусу са мном?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Нисам ја рекао да сам дошао аутобусом.

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: Молим?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Нисам ја уопште рекао да сам дошао аутобусом. Ми смо колима ишли сви, сви смо ишли колима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, где је он ово наредио те беле тканине на куће и да се не закључавају врата, где?

Опт. ЉУБАН ДЕВЕТАК: У Новој Пазови, вероватно.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Госпођо председавајућа, беле тканине су стављене први дан и то је било његово наређење, а други дан траке на руке, први дан нико није носио, нити је неком речено, други дан када је дошао Ступар са састанка, онда нам је рекао да сви морају да носе траке. Е онда смо ми скинули, јер смо ми имали, ми смо имали бледо-плаве, наша група, све групе су имале траке и онда смо ми скинули наше и онда је њима речено да они носе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То овај Ступар рекао. А како Ви знате да је то наредио оптужени Љубан Деветак?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Зато што је Ступар увек долазио са састанка од њега, ни код ког другог није ишао на састанак.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ово саслушање Долачког и браће Павлић, како знате да их је он саслушавао са Девчићем?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Зато што су га мени дали, једно два пута да га враћам у затвор и ја сам га једном и кући водио и зато што су ми рекли да је био полицајац, ја нисам знао, у Вуковару, да има цео његов досије, али да му не кажем да имају досије, јер то су му тек накнадно, после рекли, јер он је побегао, тако су бар рекли, из Вуковара је побегао, да је тамо направио, не знам, разне злочине и побегао овамо, али као овде, не зна да овде имају досије који је стигао за њим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ово што кажете, што сте говорили да је предао Петронију Стевановићу?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви ту били присутни?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте раније тврдили да је то било 18.10.1991. године, а после минског поља.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: 19.-ог, 19.10., сигурно 19.10., сигурно 19.10., госпођо председавајућа, јер овај, 18.10. то није могло да се деси, 19.10. и то што Љуба Јелић наводи, Љуба Јелић је тамо предавао и Љуба Јелић је одвојио тај затвор од територијалне одбране и он је тамо предавао те, као што набраја Ступара, мене, неког високог, зна он врло добро, јер он је у томе учествовао. А прво, ја са Ступаром ништа нисам радио, Ступар је пре тога отишао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Данас смо чули неке Петковиће, Суботиће, то је и раније било. Јесте ли Ви те људе упознали тамо, неке војне?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је те затворе држао?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Тај затвор је држао Љуба Јелић и село, значи нико други.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У задрузи?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Исто, госпођо, добровољци су га чували, добровољци су га чували и само то, овај, тај 17.-ти и 18.-ти, то што је била војска га чувала. Овде исто су га чували добровољци и мештани, значи ја ту војску нисам видео никада. Наша кућа је била с преке стране, с преке стране тог затвора, значи никако. Љуба Јелић је имао ту канцеларију у територијалној одбрани и ту је, он је оградио са жицом тај део где је био затвор и то је било одвојено и ту нико није могао да уђе, без Љубе Јелића, он је имао тај кључ, то је ограђено и само је он, овај давао и примао људе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ако нема више никаквих питања. можете да идете. Изволите.

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: Што каже да је мени Љубан предао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је сада примедба.

Опт. ПЕТРОНИЈЕ СТЕВАНОВИЋ: Примедба, то није истина, то није истина, мени Љубан није, пет људи, какви људи, нисам ја тамо сам био да мени. Има он своје људе, ту мештане, ово није истина што Аца каже да је мени предао, нисам ја тамо био никакав командант.

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то смо вас суочавали прошли пут, вас двојциу. Ништа онда ћемо, ја сам мислила, данас да завршимо са свима, па онда ћемо сутра, да се изјасни и Зоран Косијер и неке писмене доказе да прочитамо и ако имате неких предлога за допуну доказног поступка, с тим што по новом ЗКП-у, уколико то накнадно нешто одлучите, мораћете да оправдате зашто нисте то раније предложили. Не оно што је раније предложено, него мораће да се, рецимо сутра ћемо, да се изјасни оптужени Зоран Косијер и да идемо на читање неких писмених доказа и евентуално ако има неких доказних предлога, сутра то учините, јер у неком накнадном периоду, нећемо толерисати, ако сте то раније за тај доказ могли да га предложите, а нисте, а зашто нисте предложили, него овако може у недоглед да се предлаже. Изволите.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Судија, ја сам хтео да Вас питам, ако добро разумем сада Ваше речи, онда 18.-ог не би ни било претреса, ја сам тада молио одлагање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, неће ни бити.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: А за 24.-ти, да ли данас можете да ми кажете?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За 24-ти, једном смо одложили, тај сведок је долазио из Ријеке у Загреб, сада опет одлагање и ја сам да учиним да буде у 2 сата поподне. Видела сам да Ви имате неко суђење у 20 до 10, па у 14 часова.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Може и тако, хвала, сигуран сам да ћу стићи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И два та нека сведока која ће доћи овде, па смо линк одредили у 14 часова управо због тога да будете присутни.

Адв. ГРАДИМИР НАЛИЋ: Хвала најлепше.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Главни претрес СЕ ПРЕКИДА у 12,49 часова и биће настављен дана:

17. јануара 2012. године,

са почетком у 9 часова и 30 минута.

Довршено.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Транскрипт аудио записа
са главног претреса од 16. јануара 2012. године
